

Posudek diplomové práce

Název práce:

Kovový inventář ze slovanských hradišť v Čechách, na příkladu hradiště na sv. Jánů v Netolicích

Mgr. Pavla Kutílková

Práce je rozdělena na dvě hlavní části, nejprve je obecná část o raně středověkých hradištích v Čechách a o zpracovávání kovu v raném středověku, následuje o něco rozsáhlejší praktická část, obsahující deskripci kovových nálezů z Netolic a funkční, případně chronologickou analýzu těchto nálezů. Nejcennější částí souboru jsou okrasy (záušnice) a prsteny z barevných kovů, nejpřesněji datovatelné. Soubor obsahuje i železné nástroje (jehly, šídlo, pérové nůžky, nůž).

Tím je dosaženo jak širšího seznámení s odbornou literaturou, tak získání konkrétních dovedností - jak s ní pracovat, jak popisovat nálezy apod. Heuristická část je provedena výborně.

Mé drobné výhrady se týkají spíše teoretičtější části práce, kde je občas užito nevhodného termínu a projevují se určité neznalosti:

- Bitva u Wogastisburku se uvádí 631/2 ne 630, navíc by měla následovat citace
- Pokud zmiňuji lokalizaci Canburku na Hradsko, měla bych též uvést jiné soudobé lokalizace v odkazu (např. týž Sláma v r. 2003 v AR, Juřina 2001 v ASČ nebo Kotyza jako první z nich)
- Nihošovice- Němětice, nikoliv Němčice (s. 6), měla by následovat citace- zejména, když existuje monografie! Její neznalost považuji za chybu
- Libice mezi nejstarší hradiště nepatří cf. diskuse A. Bartoškové (1997- Památky archeol) s J. Princovou i poznatky J. Mařika (2006 - AR, 2007-česko-bavorská společnost - Plzeň-Křimice), i když je osídlena (s. 6).
- neužívat termín kolonizační centra (s. 6) o nejstarších hradištích, vyrůstají ze zemědělského zázemí, je to nepřesné.
- s. 25 dnes se již nepoužívá pojem slovansko-avarská kultura, ale avarský kulturní okruh, ozdoby doby avarské, není dobré zdůrazňovat etnické problémy v názvu.

Oceňuji naopak, že se práce pokouší zachytit regionální výskyt železných rud, že se nespokojí s nejobecnějšími závěry. Předpoklad existence kovárny na hradišti je správný, dokladů je však ještě málo. Za nejdůležitější poznatek považuji pravděpodobnou existenci kovolitecké dílny na hradišti, byť opět bez nálezu konkrétního objektu. Kovolitecká dílna byla dosud objevena jen na Libici, byť byla původně považovaná za doklad mincovny (R. Turek). To mělo být v práci zmíněno a konkrétní doklady porovnány.

Za významné je třeba považovat nálezy mincí, zmíněné až v závěru, nepřímo potvrzující některé chronologické závěry (zejména Břetislavova mince ražená před r. 1050).

V analytické části je někdy výraznější srovnání s Moravou než se situací v Čechách- např. u pérových nůžek, což ukazuje patrně na neznalost starší literatury (Libice, kde jsou v hrobových celcích - Turek 1976). Nejnovější literaturu postrádám u analýzy podkov, vzhledem k tomu, že jedny z nejstarších pocházejí právě z jižních Čech (Libětice, Němětice - Michálek- Lutovský 2000).

V případě průvleček s prodlouženým krčkem (s. 73) neplatí omezení jejich výskytu na Moravu (nejbližší pochází z Němčtic, okr. Strakonice, další z Čáslavi-Hrádku apod. – Profantová 1991, Michálek-Lutovský 2000), objevují se nově i na západ našich hranic.

Formálně je práce vyhovující, vyskytují se jen jisté drobné nedostatky v citacích: např. v textu se objevuje citace Klíma 1974 (vzadu literatury chybí a jde nejspíše o omyl a záměnu s Klanicou (s. 26), či Kudrnáče 1970 (s.6), aniž by jeho práce byla uvedena v literatuře, někdy chybí u monografií uvedení stránek (Mařík 2009).

Doporučuji též, píše-li se o hradišti např. Klučov- alespoň jednou zmínit práci autora výzkumu – tedy J. Kudrnáče, to považuji za slušnost, podobně s J. Princovou-Justovou.

Pro jednoznačnější doložení stáří raně středověké vrstvy či vrstev měla být do práce zařazena i ukázka z jejich typické keramické náplně.

Práce je celkově kvalitní, odpovídá standardům pro diplomovou práci a zpracování nezveřejněného souboru kovových nálezů je jistě přínosem, přesahující povinné minimum.

Práci doporučuji k obhájení. Hodnocení lepší chvalitebně.

Doplňující otázka k obhajobě:

Znáte nějakou kovárnu, nalezenou na českém hradišti?

V Praze dne 25. 5. 2010

N. Profantová, Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i.

